

Høring om Justering av hovedgudstjenesten og alminnelige bestemmelser

Ein helsar arbeidet med å justera ordning for hovudgudstenesta og dei ålmenne føresegnene velkomen og takkar for høvet til å gje tilbakemelding på dette arbeidet. Stort sett er vi samde i den retninga arbeidet tar, med at det store talet på alternativer blir innskrenkt noko, slik at hovudgudstenestene blir meir standardiserte rundt i Noreg. Dei enkelte kommentarane våre er gjevne nedanfor.

Høringstema 1: Hvordan øke kvaliteten og antall deltakere i gudstjenesten.

Høringsspørsmål 1a: Hvordan mener dere gudstjenestereformen har påvirket gudstjenestelivet i deres menighet og i Den norske kirke?

Det er oftere nattverd enn tidligere, og flere er involvert i gudstjenestene gjennom særskilte oppgaver.

1b: Hva har fungert godt, og hva har fungert dårlig ved gudstjenestereformen?

Reformen har stort sett fungert bra. En viktig grunn er trolig at vi var forsiktige med å eksperimentere med alle valgmulighetene, særlig i den liturgiske musikken. En annen grunn er at de fire soknene utarbeidet så å si identiske lokale grunnordninger. Enkelte tekniske løsninger, for eksempel opplegget for å registrere, hente og vise salmetekster på skjerm, har vært unødig komplisert. Vi har relativt ofte valgt å benytte dagens bønn som samlingsbønn.

1c: Hvilke av de momentene som er nevnt ovenfor mener dere vi særlig bør rette vår oppmerksomhet mot i gudstjenestearbeidet fremover?

Økt motivasjon, økt gudstjenestedeltaking, stabilisering av liturgien

1d: Hvilke behov ser dere for et mer variert gudstjenesteliv med ulike former for gudstjenester?

Det er positivt med variasjon som supplement til hovedgudstjenesten, men bare unntaksvis bør hovedgudstjenesten avvike fra det normale.

Høringstema 2: Alminnelige bestemmelser for hovedgudstjenesten

Høringsspørsmål 2: Mener dere at det er behov for å justere eller presisere noe ved prosedyren for hvordan menighetens lokale grunnordning utarbeides og vedtas (jf. Alminnelige bestemmelser)? Hva bør endres?

- §30 bør være svakere: Forbønnsleiaren KAN vere medliturg. (ev ...kan gjerne vere...).
- Det er vanskelig å lese konkret ut av de almenne retningslinjene hva kantorens myndighet egentlig er. §73 henviser til Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for kantorer, men denne gir heller ingen spesifisering av kantors myndighet.

Høringstema 3: Justeringer i hoveddel I. Samling, ledd 1 – 8

Høringsspørsmål 3e: Er dere enige i at samlingsbønnen ikke lenger blir obligatorisk, men et valgfritt ledd?

JA

Høringsspørsmål 3 f: Har dere endringsforslag eller kommentarer til leddet syndsbejennelse i høringsforslaget?

Vi støtter forslaget om å bytte ut det dobbelte kjærlighetsbudet med en henvisning til Guds nåde som innledning til syndsvedkjenninga. Det er òg bra at det gis mulighet for å velge andre syndsvedkjenninger i enkelte høve. Men når vi kommer sammen som kristne, skal vi først og fremst omtale Gud som Far, ikke som skaper. Den foreslåtte syndsvedkjennning D bør derfor endres eller fjernes. Tilsvarende gjelder syndsvedkjennning under pkt 16.

Vi støtter forslagene om å ta bort muligheten til kort stillhet, egenformulert syndsvedkjennning og takkebønn under pkt 5.

Høringsspørsmål 3i: Er dere enige i at ledd 8 Dagens bønn blir obligatorisk i alle hovedgudstjenester, og ikke et valgfritt ledd?

JA

Høringsspørsmål 3 j: Gi eventuelt andre kommentarer til høringstema 3

- Vi er enige i forslaget om at menigheten alltid skal stå til etter hilsenen, men ettersom valgfrihet var en grunnverdi i liturgireformen, synes vi en bør beholde menighetens mulighet til å svare Amen etter hilsenen.
- Vi er enige i prinsippet om at den liturgiske musikken normalt skal hentes fra de godkjente hovedseriene.

Høringstema 4: Justeringer i hoveddel II. Ordet, ledd 9 – 17

Høringsspørsmål 4: Har dere endringsforslag eller kommentarer til hoveddel II. Ordet?

- Det bør fortsatt stå at predikanten normalt preker over evangelieteksten.
- Det må fremdeles være høve til å legge inn aktualiserende og dramatiserende innslag i preika, da dette er en vesentlig måte å koble sammen gudstjenesten og trusopplæringa på.
- Menighetens høve til å svare «Gud være lovet» kan bli stående.
- Vi støtter at Halleluja-vers blir obligatorisk før evangeliet, men ser gjerne at alternativet i fastetida også kan være noe annet enn et svarledd, for eksempel et salmevers.
- Den alternative lovprisningen (...vår skaper, frigjører og livgiver...) etter preika må fjernes.
- Vi anbefaler at forbønnen «kan ledes» av en medliturg.

Høringstema 5: Justeringer i hoveddel III. Nattverd, ledd 18 –21

Høringsspørsmål 5a: Kommenter gjerne nattverdpraksisen i menighetene i dag med tanke på særkalk og/eller intinksjon og med tanke på mottakelse av nattverd stående eller knelende på alterringen/altersranken.

Alle alternativ nyttes hos oss. Forslaget er ok.

Høringsspørsmål 5b: Gi gjerne kommentarer til valgene av ordene som er foreslått.

- Vi mener at man ikke bør innføre nye, lange og talte replikker for menigheten, da dette sjelden eller aldri fungerer godt. Menigheten bør innskrenke seg til å si korte setninger som «Amen» eller «Kristus døde. Kristus sto opp. Kristus skal komme igjen», mens derimot replikken «Ham være ære for kjærligheten som er sterkere enn døden» eller «Ta imot oss og våre gaver i Jesu navn» bør sies av liturg. Eksempelvis klarte man ikke, til tross for lang tids prøving, å få den talte dialogen i Familiegudstjenestens innledning («Gud er vår Far.» «Her i sitt hus, tar han oss inn...») til å fungere tilfredsstillende her på Bømlø.

Høringsspørsmål 5c: Er dere enige i at takkofferet inngår i nattverdliturgien, og ikke i forbønnsleddet?

Vi foretrekker å beholde valgfriheten på dette punktet.

Høringsspørsmål 5e: Har dere kommentarer eller endringsforslag til ledd 19 og 20 i høringsforslaget?

- Når det er flere knefall, sier den ene rubrikken at fredsønsket kan komme enten etter hvert knefall eller til slutt, mens den neste sier at fredsønsket skal uttales etter «Han styrke oss...» Her er rubrikkene litt uklare. Vi anbefaler at det presiseres at fredsønsket ikke gjentas til slutt dersom det har vært sagt etter hvert knefall.
- Vi anbefaler ikke at kyrkjelyden skal istemme den lange replikken «Han styrke oss...», men at denne sies bare av liturgen.
- Når det gjelder måltidets avslutning, anbefaler vi at de to første takkebønnsalternativene kombineres til én bønn bestående av den takkende innledningen i den første (fram til «...oppstandelse») og bønnen i den andre («Vi ber deg at du...osv») og at de to siste alternativene droppes. Menigheten bør bare svare «Amen», og ikke med noen lang replikk. Motivet om vitnesbyrd og tjeneste i verden ivaretas av messens avslutning («...tjen Herren med glede».

Høringstema 6: Justeringer i de enkelte nattverdbønnene

Høringsspørsmål 6: Gi gjerne kommentarer eller endringsforslag til nattverdbønnene.

- En bør droppe menighetens replikk «Ham være ære for kjærligheten...osv». Dette gjelder alle bønnene. I tillegg til at dette neppe vil fungere talt, vil det utelukke kjente musikalske utforminger av «Kristus døde...osv».

- I nattverdbønn B, heter formuleringen vanligvis «...og ved Den hellige ånd og AV jomfru Maria...»
- I nattverdbønn E virker bønnen mellom Troens mysterium og Fadervår springende og usammenhengende.
- Vi bifaller at Nattverdbønn F – Johannesordningen – kommer inn igjen. Vi anbefaler imidlertid å droppe innskuddet «vår skaper» og beholde det gamle «allmektige Far» eller eventuelt «allmektige Gud»
- Nattverdbønn mangler en ordentlig anamnese. Den må ha tydeligere referanse til Jesu død og oppstandelse.

Høringstema 7: Justeringer i hoveddel IV. Sendelse, ledd 22 –25

Høringsspørsmål 7: Har dere kommentarer eller endringsforslag til hoveddel IV Sendelse?

- Når velsignelsen blir talt, bør menigheten svare (talt) med bare ett Amen (ikke tre, slik det nå står.)
- Utover dette bifaller vi endringsforslagene i denne delen.